

**FINANSUTSKOTTETS BETÄN-
KANDE nr 5/1991-92 med anledning av
landskapsstyrelsens framställning till
landstinget med förslag till andra tillägg
till ordinarie årsstaten för landskapet
Åland under år 1991.**

Landstinget har den 3 januari 1992 inbegärt finansutskottets utlåtande över framställningen. Utskottet, som i ärendet hört landskapsstyrelseledamoten Roger Nordlund, skolinspektören Stina Colerus-Nordlund, finanschefen Dan E. Eriksson, chefläkaren Anders Fagerlund, landskapsläkaren Birger Ch. Sandell, fiskeriintendenten Carl Storå, överinspektören Tor-Erik Söderlund och skolinspektören Jan-Erik Åkerfelt, får med anledning härav anföra följande.

Detaljmotivering

INKOMSTER

12 avd. **25. SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSAVDELNINGENS
FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

12.25.10 Ålands centralsjukhus inkomster (+ 655.000)
12. Kommunernas andelar i kostnaderna
för vård utom Åland

Den av utskottet på utgiftssidan under moment 25.10.27 föreslagna höjningen av anslaget har till den del det ankommer på kommunerna att delta i kostnaderna beaktats under detta moment.

14. avd. **01. AVRÄKNINGS- OCH FINANSIERINGSINKOMSTER**

14.01.03 Förskott på statsanslag för skattefinansiell utjämning (+ 655.000)
Till den del den föreslagna höjningen på utgiftssidan inte beaktats under moment 12.25.10 har förevarande moment justerats.

UTGIFTER

25 Ht. **10. ÅLANDS CENTRALSJUKHUS**

25.10.27 Vård utom Åland (F) (+ 1.310.000)
Kostnaderna för vård utom Åland har, som konstaterats i

framställningen, stigit kraftigt och ett tilläggsanslag om 5 miljoner mark skulle därför behövas för att täcka utgifterna för år 1991. Under ärendets behandling i finansutskottet har det dock konstaterats att ytterligare tilläggsanslag kommer att behövas för att täcka redan under år 1991 utbetalda utgifter varför utskottet föreslår en höjning med 1.310.000 mark vilket innebär en total höjning med 6.310.000 mark.

Principerna för remitteringen av patienter till sjukhus utanför Åland har inte ändrats, men de största mottagarna av åländska patienter, nämligen universitetscentralsjukhusen i Åbo och Helsingfors har ändrat sina debiteringsgrunder så att de verkliga kostnaderna skall bli täckta. Särskilt med tanke på det rådande ekonomiska läget innebär den stora oförutsedda höjningen av anslaget svårigheter både för landskapet och kommunerna. Finansutskottet har närmare bekantat sig med de åtgärder som sjukhusledningen har planer på att vidta för att komma till rätta med problemen.

Avsikten är att man i fortsättningen inte, som tidigare, kommer att stå för kostnaderna för patienter som inte fått remiss från Ålands centralsjukhus utan att först ha fått ett betalningsåtagande från sjukhuset. En sådan ändring av rutinerna skulle möjliggöra en kontroll av att det verkligen är fråga om vård som inte kunnat erhållas på Åland och att kostnaderna blir kända innan de uppstår vilket är en förutsättning för en ändamålsenlig budgetering.

Finansutskottet anser vidare att det uppkomna läget ger anledning att på nytt undersöka möjligheterna att till lägre kostnader erhålla vård vid andra sjukhus än de som för närvarande är aktuella, t.ex. i Sverige.

Redan nu har Ålands centralsjukhus avtal med specialister som kommer till sjukhuset och utför operationer som annars skulle ha utförts utanför Åland och till en högre kostnad. Utskottet vill därför framhålla vikten av att ytterligare undersökningar görs av möjligheten att även inom andra områden åstadkomma motsvarande arrangemang om det kan innebära en inbesparing.

Slutligen har utskottet med tillfredsställelse noterat att man vid sjukhuset inlett arbetet med att övergå till en rambudgetering som i det här avseendet skulle kunna innebära att man genom inbesparingar inom vissa sektorer kan garantera kvaliteten på vården så att svårare fall

även i framtiden kommer att kunna få adekvat vård utanför Åland. Det är därför viktigt att det här arbetet påskyndas.

14. FOLKHÄLSOARBETET

25.14.34 Landskapsandel till kommunerna för folkhälsoarbetets driftskostnader (F)

Landskapsstyrelsen fastställer årligen en social- och hälsovårdsplan enligt vilken landskapsandelen sedan skall erläggas. Ålands folkhälsoförbund är därför tvungna att i det här avseendet anpassa sin verksamhetsplan till landskapets plan. Trots att budgetramarna således borde vara kända i förväg har landstinget upprepade gånger nödgats godkänna tilläggsanslag på grund av överskridningar.

Med tanke på det finansiella läge som nu råder anser finansutskottet det vara ytterst viktigt att landskapsstyrelsen klargör för folkhälsoförbundet att den verksamhetsplan man avser fastställa får år 1992 och som skulle innebära en inbesparing av landskapsandelarna om ca 500.000 mark i förhållande till årsstaten för år 1992 är slutgiltig.

26 Ht. 23. GRUNDSKOLVÄSENDET

26.23.30 Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)

Vid tidpunkten för beredningen av förevarande anslag (juni-augusti) finns inte tillräckligt tillförlitliga uppgifter om framförallt kommunernas planer för det nästkommande skolåret att få. Problemet är det samma vid uppgörandet av varje budget. Vad gäller årsstaten för år 1991 var de uppgifter som lämnades sommaren 1990 om förhållandena hösten 1991 särskilt vaga vad beträffar kommunernas träningsundervisning och lärarnas kompetens/avlöningar. Sålunda blev löneökningarna avsevärt kraftigare än väntat. Då fråga är om lagstadgade utgifter har finansutskottet i det här skedet inget att invända mot det anslag som nu föreslås, men vill samtidigt peka på behovet av att inbesparingar görs i fortsättningen. Landskapsstyrelsen har visserligen i ett cirkulär från den 25 juni 1991 uppmanat kommunerna att vidta motsvarande sparåtgärder som undervisningsministeriet och kommunernas centralorganisationer i riket överenskommit om inför höstterminen 1991, men dessa åtgärder synes inte vara tillräckliga varför finansutskottet förutsätter att landskapsstyrelsen vidtar ytterligare åtgärder åtminstone inför

höstterminen 1992 så att märkbara inbesparingar görs.

Med hänvisning till det anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget antar förslaget till andra tillägg till ordinarie årsstaten för landskapet Åland under år 1991 med följande ändringar

	Landskaps- styrelsens förslag	Finans- utskottets förslag
INKOMSTER		
<u>Avdelning 12.</u>		
12. INKOMSTER AV BLANDAD NATUR	2.340.000	2.995.000
25. SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	<u>1.900.000</u>	<u>2.555.000</u>
10. Ålands centralsjukhus inkomster	1.900.000	2.555.000
12. Kommunernas andel i kostnaderna för vård utom Åland	2.500.000	3.155.000
<u>Avdelning 14.</u>		
14. FINANSIERINGSINKOMSTER	15.827.000	16.482.000
25. AVRÄKNINGS- OCH FINANSIERINGSINKOMSTER	<u>15.827.000</u>	<u>16.482.000</u>
03. Förskott på statsanslag för skattefinansiell utjämning	15.827.000	16.482.000
Inkomsternas totalbelopp	18.167.000	19.477.000

UTGIFTER

Huvudtitel 25

25. SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	5.181.000	6.491.000
10. ÅLANDS CENTRALSJUKHUS	<u>3.200.000</u>	4.510.000
27. Vård utom Åland (F)	5.000.000	6.310.000
Utgifternas totalbelopp	18.167.000	19.477.000

Mariehamn den 8 januari 1992

På finansutskottets vägnar:

Magnus Lundberg
ordförande

Elisabeth Naucér
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Magnus Lundberg,
viceordföranden Tuominen samt ledamöterna Bengtz, Gunnar Lundberg och Sjölund.